

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.02.2020

Waldemar Gill
Prezes Zarządu
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
w Szczecinie
ul. Maksymiliana Golisza 10, 71-682 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie środków z Unii Europejskiej na realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 pn. „Czysta Odra w Szczecinie”.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Gill, od 11 stycznia 2016 r. Prezes Zarządu – Dyrektor Generalny Spółki.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Jarosław Pułka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/34/2020 z 27.01.2020 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności wykorzystania i rozliczenia przez Spółkę środków Unii Europejskiej otrzymanych w 2019 r. na realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 pn. „Czysta Odra w Szczecinie” ³ .
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– działania związane z wykorzystaniem środków na dofinansowanie realizacji Projektu,– osiągnięcie zakładanych celów (produktów i rezultatów).

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie i rozliczenie środków otrzymanych w 2019 r. przez ZWiK w Szczecinie z Unii Europejskiej na realizację projektu „Czysta Odra w Szczecinie”, współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia ponoszenie wydatków kwalifikujących się do dofinansowania według opracowanego harmonogramu; terminowe i rzetelne składanie wniosków o płatność w celu refundacji poniesionych wydatków; bieżące monitorowanie zakresu rzeczowego realizowanego Projektu.

W 2019 r. w ramach realizacji poszczególnych zadań Projektu wybudowano łącznie 10,477 km kanalizacji sanitarnej, zmodernizowano 0,619 km magistrali wodociągowej, zlikwidowano jedną oczyszczalnię ścieków, a także zakończono i odebrano zadanie polegające na budowie 75 punktów pomiarowych na sieci wodociągowej oraz włączono je do systemu telemetrycznego.

¹ Dalej: ZWiK w Szczecinie lub Spółka.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: Projekt.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

W toku działań kontrolnych wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Wartość Projektu, w tym kwota dofinansowania unijnego oraz łączna kwota środków przyznanych i wykorzystanych w 2019 r. na jego realizację

W dniu 10 sierpnia 2016 r. Spółka zawarła umowę⁵ o dofinansowanie Projektu z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁶.

(akta kontroli str. 4-36)

Całkowita wartość Projektu określona została w umowie o dofinansowanie na kwotę 141 481,3 tys. zł⁷, w tym dofinansowanie ze środków unijnych 70 372,9 tys. zł. Według harmonogramu realizacji Projektu, w 2019 r. zaplanowano płatności w wysokości 27 452,9 tys. zł, natomiast otrzymano refundację w łącznej kwocie 25 582,2 tys. zł (w kontrolowanym okresie Spółka nie korzystała z zaliczek).

(akta kontroli str. 37-43, 48-50, 60, 72-73)

Wiceprezes Zarządu wyjaśniła m.in., że: *różnica w otrzymanych refundacjach w ramach Projektu (...), w stosunku do harmonogramu (...) z 19.08.2019 r. do umowy o dofinansowanie, spowodowana jest następującymi czynnikami: ZWiK w Szczecinie złożył 13.12.2019 r. wniosek o płatność (WoP nr 16) za okres 2019-09-01 do 2019-11-30. Wniosek został zaakceptowany przez NFOŚiGW 15.01.2020 r. i środki zostały przelane 22.01.2020 r. Kwota 2 860 750,92 zł, na którą opiewa WoP nr 16, przewyższa zaplanowane w 2019 r. refundacje (łącznie z pozostałymi wnioskami za 2019 r.). Stan ten został zaakceptowany przez NFOŚiGW oraz zostanie ujęty w aktualizacji harmonogramu płatności w marcu 2020 r.*

(akta kontroli str. 321-322)

2. Wykorzystanie dotacji na dofinansowanie realizacji Projektu

Badaniem kontrolnym objęto refundację wydatków w łącznej kwocie 25 528 tys. zł, którą w 2019 r. Spółka otrzymała w czterech transzach, tj.: 10 kwietnia 2019 r. – 9 796,5 tys. zł, 28 czerwca 2019 r. – 4 605,3 tys. zł, 2 września 2019 r. – 5 378,7 tys. zł i 12 listopada 2019 r. – 5 747,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 60, 72)

Powyższe środki Spółka otrzymała na podstawie (zaakceptowanych w całości przez NFOŚiGW) czterech wniosków o płatność, tj.:

- 1) nr 12 za okres od 01.11.2018 r. do 31.01.2019 r. – obejmujący dofinansowanie wydatków poniesionych w 2017 r. w kwocie 137,1 tys. zł oraz wydatków poniesionych w 2018 r. – 9 659,3 tys. zł;
- 2) nr 13 za okres od 01.02.2019 r. do 31.03.2019 r. – obejmujący dofinansowanie wydatków poniesionych w 2018 r. w kwocie 2 486,2 tys. zł oraz w 2019 r. – 2 119,1 tys. zł;
- 3) nr 14 za okres od 01.04.2019 r. do 30.06.2019 r. – obejmujący dofinansowanie wydatków poniesionych w 2019 r. w kwocie 5 378,7 tys. zł;
- 4) nr 15 za okres od 01.09.2019 r. do 30.11.2019 r. – obejmujący dofinansowanie wydatków poniesionych w 2019 r. w kwocie 5 747,6 tys. zł.

⁵ Umowa nr POIS.02.03.00-00-0010/16-00.

⁶ Dalej: NFOŚiGW lub Instytucja Wdrażająca.

⁷ Wartość Projektu określona na dzień 14 maja 2019 r., po zmianach wprowadzonych aneksem do umowy o dofinansowanie nr POIS.02.03.00-00-0010/16-01.

Wszystkie poniesione wydatki objęte ww. wnioskami o płatność dotyczyły robót budowlanych, związanych z budową i przebudową sieci wodociagowych i kanalizacji sanitarnej, zgodnie z zakresem przedmiotowym realizowanego Projektu. Terminy przekazanych środków przez NFOŚiGW były zgodne z harmonogramem płatności.

(akta kontroli str. 72, 100-236)

Analiza wykonania zakresu rzeczowego Projektu wykazała, że jego realizacja odbywała się zgodnie z założeniami merytorycznymi, określonymi w umowie o dofinansowanie. Zgodnie z tą umową Spółka zobowiązana jest, w celu potwierdzenia osiągnięcia wskaźników produktu, do przedstawienia NFOŚiGW do 31 stycznia 2022 r., wraz z wnioskiem o płatność końcową, ostatecznych protokołów odbioru robót potwierdzających osiągnięcie wartości docelowej wskaźników (m.in. długości wybudowanej i przebudowanej kanalizacji sanitarnej, długości przebudowanej sieci wodociagowej, liczby przebudowanych oczyszczalni). W celu potwierdzenia osiągnięcia wskaźnika rezultatu bezpośredniego rozumianego jako efekt ekologiczny, Spółka zobowiązana jest do przedstawienia w NFOŚiGW do 31 stycznia 2023 r. dokumentów przedstawiających stan na 31 grudnia 2022 r., dotyczących m.in.: wzrostu liczby użytkowników korzystających z podłączenia do kanalizacji sanitarnej i dodatkowej liczby osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków. Umowa o dofinansowanie nie określała wysokości wskaźników produktu i rezultatu do osiągnięcia w poszczególnych latach, w których Projekt był realizowany.

(akta kontroli str. 23-24, 55-56)

Projekt zakładał realizację 20 zadań inwestycyjnych, z czego na koniec 2019 r. 14 było zakończonych. W 2019 r. realizowanych było osiem zadań, w tym cztery zostały zakończone i odebrane. Wydatki kwalifikowane poniesione przez ZWIK w Szczecinie na ich realizację wynosiły 24 057,0 tys. zł. W ramach realizacji poszczególnych zadań w 2019 r. wybudowano łącznie 10,477 km kanalizacji sanitarnej, zmodernizowano 0,619 km magistrali wodociagowej, zlikwidowano jedną oczyszczalnię ścieków, a także zakończono i odebrano zadanie polegające na budowie 75 punktów pomiarowych na sieci wodociagowej oraz włączono je do systemu telemetrycznego.

Na koniec 2019 r. realizacja poszczególnych wskaźników produktu wynosiła:

- długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej (docelowo - 6,81 km) – 100%,
- długość przebudowanej sieci wodociagowej (0,94 km) – 95,92%,
- długość sieci kanalizacji sanitarnej w województwie (30,72 km) – 91,86%,
- długość sieci wodociagowej w województwie (0,98 km) – 95,92%,
- długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej (23,91 km) – 89,54%,
- liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków (1 szt.) – 0%,
- liczba wdrożonych inteligentnych systemów zarządzania (3 szt.) – 66,67%,
- liczba wspartych stacji uzdatniania wody (1 szt.) – 0%.

Postęp finansowy Projektu wyniósł 63,37%.

(akta kontroli str. 237-257, 289, 336-337)

W 2019 r. w realizacji Projektu wystąpiło opóźnienie na zadaniu dotyczącym „Modernizacji Oczyszczalni Ścieków Komunalnych Zdroje” w stosunku do przyjętego harmonogramu rzeczowego (zakończenie miało nastąpić 22.01.2020 r.). W dniu 17.07.2019 r. ZWIK w Szczecinie odstąpił od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, tj. z uwagi na niewywiązywanie się Wykonawcy z realizacji powierzonych zadań.

(akta kontroli str. 315-317)

W zakresie zagrożeń terminowej realizacji Projektu oraz ewentualnych zagrożeń w osiągnięciu zakładanych wskaźników, Wiceprezes Zarządu wyjaśniła, że: *w chwili obecnej zważyliśmy umowy na wszystkie zaplanowane zadania. W dniu 17.07.2019 r. ZWiK w Szczecinie odstąpił od umowy (...) z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, tj. opóźnienia ukończenia umowy. Aktualnie toczy się postępowanie przetargowe w sprawie wyłonienia nowego wykonawcy. W opinii ZWiK w Szczecinie obecnie nie ma zagrożenia dla nieterminowego zakończenia Projektu. (...) Nie ma zagrożenia dla osiągnięcia wskaźników rezultatu i produktu, określonych w umowie (...). Wskaźniki (...) są sukcesywnie osiągnięte na poszczególnych zadaniach.*

(akta kontroli str. 321-322)

Spółka prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową środków związanych z realizacją Projektu, zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie oraz art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸.

(akta kontroli str. 57-71)

W toku kontroli dokonano oględzin jednego z czterech zakończonych i odebranych w 2019 r. zadań realizowanych w ramach Projektu, tj. zadania pn. „Zarządzanie siecią wodociagową – budowa systemu telemetrycznego w oparciu o model” (Kontrakt VIA) o wartości (brutto) 7 327,1 tys. zł. Zadanie polegało m.in. na budowie nowych 75 punktów pomiarowych na sieci wodociagowej w celu przesyłania danych dotyczących natężenia przepływu i ciśnienia do centralnej dyspozytorni Spółki oraz modelu hydraulicznego sieci wodociagowej. W wyniku oględzin potwierdzono wykonanie zadania. Informacje z czujników na punktach pomiarowych były zbierane i przetwarzane na komputerowym modelu hydraulicznym sieci wodociagowej Spółki oraz widoczne były w systemie komputerowym w centralnej dyspozytorni.

(akta kontroli str. 325-335)

W 2019 r., w ramach realizacji Projektu, Spółka była trzykrotnie kontrolowana przez NFOŚiGW (Departament Kontroli Zamówień i Nieprawidłowości). Według przekazanych informacji pokontrolnych, przedmiotem kontroli były aneksy zawierane do umów, związane ze zmianą terminów realizacji poszczególnych zadań oraz ich wartości umownych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 290-301)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, 18 marca 2020 r.

Kontroler
Jarosław Pułka
Główny Specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....

.....